

Václav Bárta

Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá

KNÍŽKA O MOŘSKÝCH ZVÍŘÁTKÁCH

čte ní
pro
prvníáč
ky

bambóok®

Přečtěte si také...

Václav Bárta

Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá

KNÍŽKA O MOŘSKÝCH ŽVÍŘÁTKÁCH

čte ní
pro
první
ky

bambóok®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**. Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Václav Bárta

KNÍŽKA O MOŘSKÝCH ZVÍŘÁTKÁCH

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou **bambóok**

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 9235. publikaci

Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá

Odpovědná redaktorka Veronika Hrabánková

Grafická úprava Antonín Plicka

Zpracování obálky Antonín Plicka

Počet stran 88

Vydání 1., 2024

Vytisklo TISK CENTRUM s.r.o., Moravany u Brna

© Grada Publishing, a.s., 2024

Cover Illustration © Zuzana Dreadka Krutá, 2024

ISBN 978-80-271-7266-5 (pdf)

ISBN 978-80-271-5014-4 (print)

Obsah

Předmluva	6
Hvězdice	9
Tilapie	13
Žralok	19
Losos	23
Chobotnice	29
Treska	33
Řas	39
Hřebenatka	43
Kareta	49
Hejk	55
Odranec	59
Cípal	65
Koníček	69
Klaun	75
Vorvaň	79
Kambala	85

Předmluva

Kdo četl některou z mých knih, ví, že jsem se naučil rozumět zvířátkům a můžu si s nimi povídat jejich řečí. Napadlo mě, že bych napsal knížku o zvířátkách žijících v mořích. Jenže rybí řeč jsem neuměl a rybímu mlčení jsem nerozuměl. Tak co s tím?

Už jsem ten nápad málem vzdal, když se jednou ozval tichý hlásek: „Tak ty ses rozhodl, že tu knížku o nás psát nebudeš? To bys mě pěkně naštvál!“

Rozhlížel jsem se po pracovně, kdo to na mě mluví, ale nikde nikdo. Už jsem si řekl, že se mi to asi zdálo, když se ozvalo šplouchnutí. Nebudu vás dlouho napínat. Za vše mohlo paví očko, moje rybička v akváriu na příborníku.

„Paví očko, jsi přece ryba, tak jak je možné, že mluvíš, když máš jako správná ryba mlčet?“

„Už jsem se nemohlo dívat, jak si s námi rybami neumíš poradit, tak jsem se rozhodlo, že ti pomůžu.“

„Jak by mi malá ryбка mohla pomoci s tak velkým problémem?“ Pak mě ale napadlo, že paví očko není jenom malá, ozdobná pokojová ryбка, ale že pochází z velkého, širého moře.

„A tvoji předkové se znali třeba s kanicem?“

„Aby ne. A nejen to. Dokonce naše rodina kamarádila třeba s treskami nebo i s tilapiemi. I s odrancem, kterého se spousta ryb štítila. Akorát se žralokem jsme se dvakrát nestýkali. To stačilo jednou.“

„A vyprávělo bys mi o nich?“

„A můžu přidat taky historku s chobotnicemi...“

Rád jsem pochopil, k čemu mě ponouká. Abych si poslechl jeho vyprávění a přidal k tomu několik příběhů, které si užiju sám. Když to tak udělám, dáme tu Knížku o mořských zvířátkách dohromady spolu.

Tak to je všechno. A pak mi povídejte, že ten, z koho nevypáčíte ani slovo, mlčí jako ryba.

Hvězdice

Seděl jsem na břehu moře a chytal jsem ryby. Kousek vedle mě seděl v písku kluk. Zdálo se mi, že si s někým povídá. Mluvil dost nahlas, takže jsem jeho povídání slyšel. Řekl: „No dobře, tak máš pět kon-če-tin a já jenom čtyři.“ V tu chvíli mi došlo, s kým se dal do řeči. Byla to mořská hvězdice.

Věděl jsem, že i děti si můžou povídat se zvířaty. Hvězdici jsem neslyšel. Ale podle odpovědi kluka jsem si domyslel, co říká.

„Tolika barvami se pochlubit nemůžu, to máš pravdu,“ řekl kluk. „Nazeleno se přebarvit nedokážu. Ale mluvím za lidi. A vím, že jsou takoví, co dokážou vzteky zezelenat. Ale na světle béžovo, na červeno nebo na hnědo, to dokážu sám. Tu první barvu mám po zimě. Na prvním sluníčku zčervenám a potom zhnědnu.“

Pak zase kluk chvíli poslouchal hvězdici a odpověděl: „Říkáš, že máš na pěti ramenech pět

očí. Určitě si myslíš, že to my nemáme. Znáám ale lidi, co mají očí víc než ty. Třeba moje máma. Ta má dvě oči pod čelem. Když čte, nasadí si brejle a má dvě oči navíc. To jsou čtyři. A včera máma zjistila, že má oko na punčoše. A to ani nemluví o tom, že občas říká, že má ze mě oči navrch hlavy.“

Musel jsem se usmívat, jak kluk vtipně hvězdici odpovídal.

„Korály, mlže, plže a další dary moře tak často nejíme. Jedla ty jsi ale vepřo, knedlo, zelo nebo švestkové knedlíky? Nejedla. Tak vidíš.“

Ale hvězdice se zřejmě nedala.

„Ty žiješ v pěti oceánech,“ ar-gu-men-to-val kluk. „A k tomu ve čtyřech mořích. To беру. Ale my žijeme na pěti kontinentech. A v tolika zemích, že ti to ani nebudu počítat. Jenom v Evropě máme třeba Německo, Francii, Anglii, Holandsko, Belgii, Slovensko, Česko. A spoustu dalších. Stačí to?“

Čekal jsem, co na to hvězdice řekne. Ale nedočkal jsem se. A nedočkal se už ani kluk.

Hvězdice zmizela ve svém Černém moři. Z toho vyplývá, že jsme seděli u břehu Černého moře sami. Já i kluk. Zjistil jsem, že je tu na dovolené s rodiči a že přijeli s cestovkou z Berouna. A doma bydlí ve vedlejším městě.

Poděkoval jsem mu za vzornou re-pre-zen-ta-ci
lidstva a poslal jsem mu mailem básničku:

Hvězdice že je nejchytřejší?

Ať si bulíky na nos věší

každému, kdo jí uvěří.

Já nejsem jako někteří.

Já přijmu moudra od hvězdice,
jen když mi řekne, kde jsou Zdice.

Tilapie

Byl jsem se v Káhiře podívat po památkách. Vracel jsem se do hotelu trochu unavený a měl jsem hlad. Na trhu mi padl zrak na krásnou rybu. Napadlo mě, že si ji nechám udělat v kuchyni podle nějakého egyptského receptu. Zatím jsem chtěl dát rybu do vany, aby zůstala čerstvá. Jak jsem ji vzal do ruky, promluvila.

„Jsem sice plným jménem tilapie nilská,“ řekla, „ale můžeš mi říkat jenom tilapie.“

Mluvicí rybu byste taky určitě nejedli. Dal jsem si raději chleba s máslem. A slíbil jsem jí, že ji pustím do Nilu.

„Protože jsi jiný než jiní,“ ocenila moje rozhodnutí, „budu ti vyprávět příběh mých kamarádek z hejna.

Některé se rozhodly vydat se do světa za do-bro-druž-stvím. Byly mladé, pěkné a nezadané. Stejně jako já. Na hřbetní ploutvi mám barevné paprsky. A jsem stříbřitě bílá. Všiml sis?“

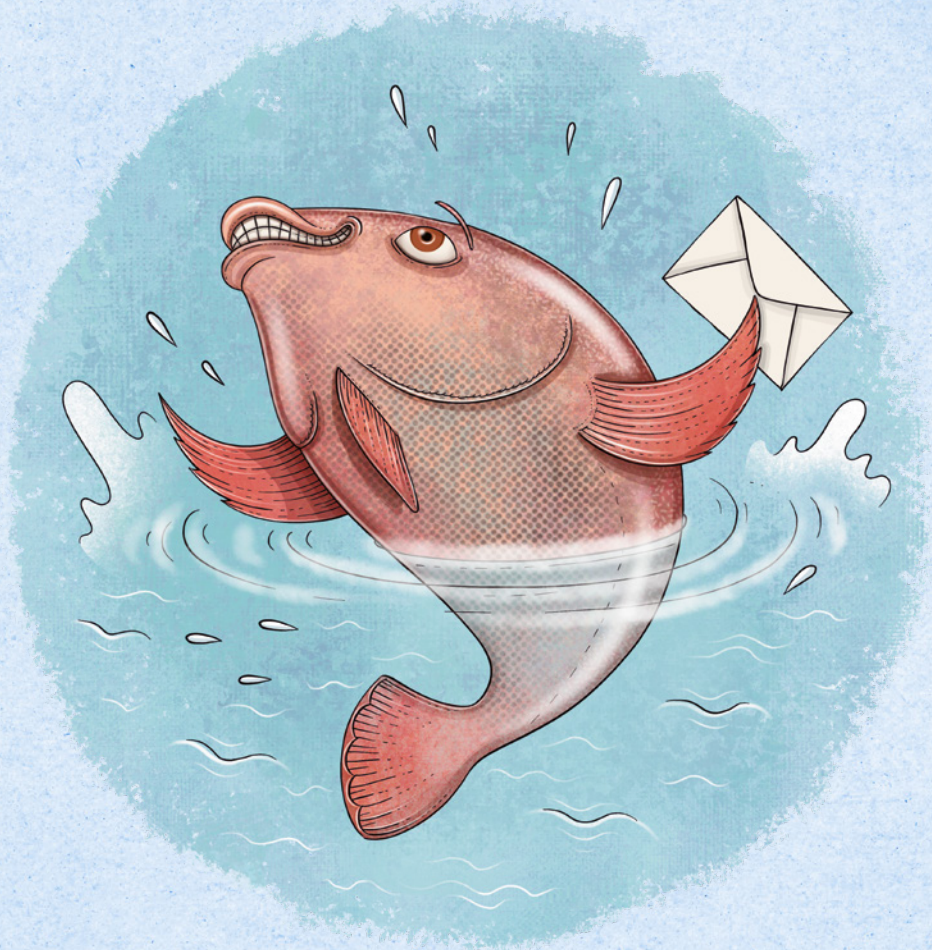
Přikývl jsem.

„Já jsem zůstala doma. A víme už oba, jak jsem dopadla. Holky se ale rády pochlubí. A tak mi řekly, že budou vodní poštou posílat zprávy, jak se jim v tom světě vede.

První kamarádka se ozvala z řeky Niger. Doplavala až k městu, které se jmenuje Timbuktu. Psala, že se tam dřív obchodovalo s otroky. Dnes je to ale centrum vzdělanosti. Dostala srdečné pozvání na hostinu, pořádanou na místní univerzitě. Sám rektor jí vzkázal, že ji přijme s velkým zalíbením.

Druhá kamarádka doplavala po řece Zambezi do Zambie k přehradě Kariba. Psala, že jí tam připravili ubytování u velikého a krásného břehu. A že se stane hvězdou zahradní slavnosti. A sám starosta blízkého města zapije její přítomnost dobrým vínem.

Třetí kamarádka dorazila po řece Limpopo do Mo-sam-bi-ku. A poté až k městu Maputo. To město bylo dřív cílem bohatých bělochů. Dnes je ale oázou

pokroku země. Je tam jedno z nejkrásnějších nádraží světa. Tam si ji při slavnostním večeru se zalíbením prohlížel slavný rodák. Fotbalista Eusébio.

Myslím, že už došly vodní poštou další zprávy,“
dodala tilapie. „Hod’ mě do Nilu a já se podívám.“

Za chvíli se vynořila a kroutila hlavou. „Přišla mi
pošta s básničkou. Já se v poezii nevyznám.
Pochopíš, co tím chce básník říci?“

Pochopil jsem. A vy jistě pochopíte taky. Ale tilapii
to říkat nebudeme. Ať si radši plave spokojeně v Nilu.
Než taky znovu někomu naletí.

Nilská ryba tilapie
bude hvězdou Nigérie.
Perlu Nilu, čistou, svěží
čeká sláva u Zambezi.
I ta třetí v Mosambiku
rozplývá se na jazyku.

Žralok

Dneska se spolu vydáme do mořského světa v jižní Francii. On je to vlastně takový vodní cirkus. Mají tady jednoho šikovného mládence z Prahy. Cvičí lachtany, delfiny, mrože a kosatky. Ale Martinovi to nestačilo. „Když se dokážu domluvit s tak velkými rybami, dokážu se domluvit i se žralokem,“ řekl si. A řekl to i řediteli.

Do mořského světa dopravili toho nej-hro-zi-věj-ší-ho žraloka ze všech. Žraloka tygřího. Je třeba dodat, že tenhle žralok ve dne většinou odpočívá. A loví v noci.

Martin začal žraloka cvičit. „Choval se klidně, až fle-gma-tic-ky. Učil jsem ho číslo, které jsem dělal ve dvou delfínech. Skočil jsem do bazénu a plaval jsem znak. Delfíni mě podplavali. A nadzvedli mě tak, že jsem jim sklouzl na čelo. A pak mě vezli jako právě vztyčenou sochu. Byli dva, protože na jedno

čelo by se moje dvě nohy nevešly. Mělo to vždycky velký úspěch.“

Martin se žralokem secvičil stejné číslo jako s delfíny. Stačil mu ale sám, protože má velkou hlavu. Martin se postavil jako socha a tak obkroužili bazén.

Obecenstvo se dožadovalo přídavku. Mezitím se zešeřilo a na mořský svět padla tma. Která, jak víme, je pro žraloky dobou lovu. Cvičitel skočil do bazénu. A žralok vyrazil na lov. Tmu rozčíslo světlo reflektoru. Žralok podplaval Martina, nadzvedl ho a on sklouzl na jeho hlavu. Chtěl se vztyčit. Ale žralok cukl hlavou, proto jedna Martinova noha vklouzla žralokovi do chřtánu... Umíte si jistě představit, co se mohlo stát.

Byl to zázrak, že žralok ještě nestiskl čelisti a cvičiteli zůstala jedna noha venku. A tak ho tou volnou nohou nakopl do čenichu. Žralok se lekl a nohu vyplivl.